

Karelia-ammattikorkeakoulu
Sairaanhoitaja (AMK)

Uuden työntekijän perehdyttäminen

Perehdytysopas Pohjois-Karjalan
keskussairaalan lastenneurologian yksikölle

Kia Jeskanen, Sanni Kettunen

Opinnäytetyö, Maaliskuu 2024

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Maaliskuu 2024
Sairaanhoitajakoulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijät

Kia Jeskanen, Sanni Kettunen

Nimeke

Uuden työntekijän perehdyttäminen: perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenneurologian yksikölle.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue Siun sote

Tiivistelmä

Perehdyttäminen on uuden työntekijän opastamista ja neuvontaa kohti uutta työtehtävää. Riittävä perehdytys on jokaisen työntekijän oikeus ja nykypäivän kiristyneessä työvoimatilanteessa arvokasta. Perehdytysopas on dokumentti tai jokin muu kirjallinen tuotos, joka tarjoaa tietoa uudelle työntekijälle työnkuvasta, työtehtävistä, työpaikan käytännöistä sekä muista olennaisista tiedoista. Hyvä perehdytysopas tehostaa uuden työntekijän työssä suoriutumista sekä auttaa vähentämään koettua stressiä ja epävarmuutta ensimmäisten työpäivien aikana.

Lasten neurologinen hoitotyö on oma hoitotyön erikoisala. Lastenneurologia keskittyy hoitamaan ja tukemaan lapsia, joilla on neurologisia sairauksia, kehityshäiriöitä tai muita neurologisia vammoja. Lasten neurologinen hoitotyö pitää sisällään arviointia ja seuranta, hoitotoimenpiteitä sekä perheen tukemista. Lastenneurologinen hoitotyö toteutetaan usein moniammatillisesti, eli yhteistyössä eri terveydenhuollon ammattilaisten kanssa.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli parantaa uusien työntekijöiden saamaa perehdytystä Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenneurologian yksikössä. Tehtävänä oli tuottaa selkeä ja johdonmukainen perehdytysopas uusien työntekijöiden ja heidän perehdyttäjiensä käyttöön. Perehdytysoppaasta tuli selkeä kokonaisuus, jonka sisältämien taulukoiden avulla pystytään seuraamaan perehdytyksen etenemistä. Perehdytysopas on suunnattu ensisijaisesti yksikköön tulevalle työntekijälle.

Kieli
suomi

Sivuja 31
Liitteet 2
Liitesivumäärä 5

Asiasanat

perehdyttäminen, lastenneurologia, hoitotyö

THESIS
March 2024
Degree Programme in Nursing

Tikkarinne 9
FI-80200 JOENSUU
FINLAND
Tel +358 13 260 600

Authors

Kia Jeskanen, Sanni Kettunen

Title

Orientation of New Employees: an Orientation Guide for the Paediatric Neurology Unit of the North Karelia Central Hospital.

Commissioned by

Wellbeing Services County of North Karelia, Siun sote

Abstract

Job orientation is the process of guiding and advising a new employee towards new duties. Adequate job orientation is every employee's right and a valuable asset in today's tight labour market situation. An orientation guide is a document or other written output that provides the new employee with information about the job description, job duties, workplace practices and other relevant information. A good orientation guide enhances the performance of the new employee and helps to reduce the stress and uncertainty experienced during the first days on the job.

Paediatric neurological nursing is a speciality that focuses on the care and support of children with neurological diseases, developmental disorders or other neurological disabilities. It comprises assessment and monitoring, nursing procedures and support for the family. The implementation of paediatric neurological nursing is often multidisciplinary, that is, it is collaboration between various healthcare professionals.

The aim of this thesis was to improve the orientation of new employees in the Paediatric Neurology Unit of the North Karelia Central Hospital. The objective was to produce an explicit and coherent orientation guide for new employees and their mentors. The orientation guide was designed to be a clear, concise and comprehensive document with tables to monitor the progress of the orientation process. The orientation guide is primarily aimed at new employees recruited to the unit.

Language
Finnish

Pages 31
Appendices 2
Pages of Appendices 5

Keywords

employee orientation, paediatric neurological nursing, nursing work

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Sairaanhoitajan työ lastenneurologisessa yksikössä	6
2.1	Lastenneurologinen hoitotyö	6
2.2	Lasten hoitotyön erityispiirteet	7
2.3	Lapsen kasvu ja kehitys	9
2.4	Sairaanhoitajan työ Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenneurologian yksikössä	10
3	Hoitohenkilökunnan perehdyttäminen	12
3.1	Perehdytysprosessi	12
3.2	Uuden sairaanhoitajan perehdytys	12
3.3	Perehdytyksen säädöksiä ja suosituksia	14
4	Opinnäytetyön tavoite ja tehtävä	15
5	Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat	16
5.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	16
5.2	Toimeksiantaja, kohderyhmä ja lähtötilanne	16
5.3	Laadukas perehdytysopas	18
5.4	Tuotoksen suunnittelu ja toteutus	19
5.5	Tuotoksen arviointi	21
6	Pohdinta	21
6.1	Tuotoksen tarkastelu	21
6.2	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	22
6.3	Opinnäytetyöprosessin tarkastelu ja ammatillinen kasvu	24
6.4	Hyödynnettävyys ja jatkokehitysmahdollisuudet	25

Liitteet

Liite 1	Tiedonhauntaulukko
Liite 2	Perehdytysopas

1 Johdanto

Kattava perehdytys on nykypäivän kiristyneessä työvoimatilanteessa tärkeää (Sairaanhoitajat 2023). Usein uudessa työtehtävässä aloittaminen saattaa ensimmäisten viikkojen ajan olla hankalaa uudelle työntekijälle. Työtehtävät voivat olla kokonaan uusia, eivätkä yksikön työtavat ole tulleet vielä tutuiksi. (Opetushallitus 2023.) Tästä syystä hoitotyössä suunnitelmallinen ja monipuolinen perehdytys on erityisen tärkeää. Perehdytys vaikuttaa työturvallisuuteen, työkykyyn ja työn sujuvuuteen. Perehdys ei ole lyhytjaksoinen prosessi, vaan jatkuvaa toimintaa, jota tarvitaan aina työtehtävien ja -menetelmien muuttuessa. (Työterveyslaitos 2023.)

Opinnäytetyössämme käsiteltävillä lastenneurologisilla sairauksilla tarkoitetaan tiloja, jotka toiminnallaan vaikuttavat keskus- ja ääreishermoston sekä lihasten kehittymisen tai sen toimintaan. Kyseiset tilat vaikuttavat myös lapsen vuorovai-
kutukseen, motoriseen toimintaan sekä oppimiskykyyn. Sairauksilla on myös vaikutusta lapsen psyykkiseen hyvinvointiin, psykososiaaliseen toimintaan ja somaattiseen kasvuun. Näiden neurologisten sairauksien diagnosoinnista, hoidosta ja kuntoutuksesta vastaa lastenneurologinen yksikkö. (Autti-Rämö, Säilä & Vuori 2022.)

Tämä opinnäytetyö käsittelee lastenneurologista hoitotyötä sekä laadukkaan perehdytyksen merkitystä hoitotyössä. Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenneurologian yksikkö. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä toimeksiantajan määräämän työelämäohjaajan kanssa.

Opinnäytetyön tavoitteena on parantaa uusien työntekijöiden saamaa perehdytystä Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenneurologian yksikössä. Tehtävä on tuottaa selkeä ja johdonmukainen perehdytysopas uusien työntekijöiden ja heidän perehdyttäjiensä käyttöön.

2 Sairaanhoidajan työ lastenneurologisessa yksikössä

2.1 Lastenneurologinen hoitotyö

Neurologisessa hoitotyössä potilaan kokonaisvaltainen tarkkailu sekä tutkiminen arvioinnin kanssa ovat tärkeimpiä tehtäviä. Hoitajalta tarvitaan tarkkuutta ja osaavuutta huomata potilaan oireet. Moniammatillisessa yhteistyössä lääkärin kanssa hoitaja osallistuu tutkimuksien suunnitteluun, jotka auttavat neurologisten oireiden syyn selviämiseen ja mahdollisen sairauden diagnosoimiseen. (Huovinen, Hynynen, Karhema, Koponen & Mäkeläinen 2023, 343.)

Neurologinen hoitotyö on kokonaisvaltaista. Potilasohjauksen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ilmetä yksilöllisyys kunkin potilaan kohdalla, niin kuin omahoidossakin, mikä on sairaanhoidajan otettava huomioon. Hoitotyössä on selkeästi mukana myös moniammatillisuus, jossa sairaanhoitajalla on usein vastuu hoidon koordinoinnista. (Huovinen ym. 2023, 343.)

Neurologiset oireet eivät aina automaattisesti tarkoita pysyväisluonteista neurologista sairautta. On sairauksia sekä tiloja, joissa esiintyy neurologisia oireita, jotka voivat olla parannettavissa varhaisella huomioonilla ja oikeanlaisella hoidolla. Näistä esimerkkinä ovat muun muassa sydämen toimintahäiriöt, aivolisäkkeen ja lisämunuaisen sairaudet, hypoglykemia sekä hormonierityksen häiriötilat. (Huovinen ym. 2023, 343.) Neurologiset sairaudet voivat tuottaa vaikeuksia havainnointikyvyssä, loogisessa ajattelukyvyssä, tietojen käsittelyssä, asioiden ja esineiden tunnistamisessa sekä kokonaisvaltaisesti muistissa. (Huovinen ym. 2023, 343.)

Käsitteenä lastenneurologia pitää sisällään lapsuus- ja nuoruusiän aikana tapahtuvan normaalin kehityksen, esimerkiksi liikunnan sekä liikkeiden, hienomotoriikan, tasapainon ja koordinaation, puheen ja viestinnän sekä sosiaalisten, emotionaalisten ja älyllisten aistien kehityksen. Myös kehityksen häiriöiden ja poikkeavuuksien esiintyminen, arviointi, selvitys ja seuranta sisällytetään hoitotyöhön. (Sillanpää, Herrgård, Iivanainen, Koivikko & Rantala 2004, 14–15.)

Jos lapsella esiintyy toiminnallista poikkeavuutta lihaksissa, aivoissa, selkäytimessä, ääreishermostossa tai autonomisessa hermostossa, lapsi on neurologiselta kehitykseltään poikkeava. Lastenneurologia tutkii kyseisten elinten poikkeavuuksia, vammoja, pitkäaikaissairauksia sekä äkillisiä sairauksia. Syitä näille ovat esimerkiksi yhdenkertaiset vauriot ja kudosten jatkuva poikkeava liikakasvu tai surkastuminen. Näiden seurauksena kehittyy toimintahäiriöitä, jotka vaikuttavat lapsen suorituskykyyn heikentävästi. Lapsen normaali kehitys voi pysähtyä, muuntautua tai jo opittuja taitoja voi kadota. (Sillanpää ym. 2004, 14–15.)

Neurogenetiikan kehitys on edistyksellistä. Nykypäivänä on mahdollista tutkia monimutkaisia sairauksia, kuten Touretten neuropsykiatrista oireyhtymää. Oireyhtymän tunnuspiirteitä ovat nykimisoireet ja sairauteen liitetään usein pakko-oireinen- tai ylivilkkaushäiriö. (Leivonen, Sourander, Voutilainen & Leppämäki 2015.) Aiemmin mahdollisuudet riittivät vain yksittäisten geenien aiheuttamien häiriöiden tunnistamiseen. Tämä mahdollistaa myös sen, että kliinisten tutkijoiden mahdollisuudet alalla kasvavat jatkuvasti. (Robertson 2023.)

2.2 Lasten hoitotyön erityispiirteet

Hoitotyön arvot ja periaatteet ohjaavat lasten hoitoa sekä huolenpitoa. Periaatteiden perustana voidaan pitää hoidon perusarvoja sekä ihmiskäsitystä. Lasten hoitotyössä keskeisiä periaatteita ovat: yksilöllisyys, kasvun ja kehityksen tukeminen, perhekeskeisyys ja kokonaisvaltaisuus. Edellä mainituilla periaatteilla voidaan taata lapsille hyvä perusta hoitotyölle. (Storvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuo & Uotila 2012, 104.)

Ihmiset, niin myös lapset, ovat ominaisuuksiltaan erilaisia fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia kokonaisuuksia. Näin ollen lapset tulee kohdata yksilöinä, joilla on henkilökohtaiset tavat, toiveet ja tarpeet. Tällöin voidaan puhua yksilöllisyyden periaatteesta. Lasten hoitotyössä korostuu persoonaan tutustuminen, jotta tarpeet ja toivomukset voidaan saavuttaa. Edellytys yksilölliselle hoitotyölle on hyvien esitietojen kerääminen lapselta itseltään sekä hänen vanhemmiltansa ja perheeltä. Hyvillä esitiedoilla saadaan tietoa lapsen arkipäivän tavoista ja

sairaalassa voidaan mahdollisuuksien mukaan toteuttaa hoitoa samojen periaatteiden mukaisesti. (Storvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuori & Uotila 2012 105.)

Lapsi kehittyy eri kasvuvaiheiden kautta omassa tahdissaan. Lyhytaikaisilla sairauksilla ei ole merkittävää haittaa lapsen kasvulle ja kehitykselle. Puolestaan ongelmia kehitykseen voivat aiheuttaa erilaiset pitkäaikaiset sairaudet ja vakavat sairastumiset. Lasten kanssa työskentelevänä hoitajana on tiedettävä lapsen kasvun ja kehityksen eri vaiheet, jotta niitä voidaan hoitotyössä tukea. Pitkäaikaiset sairastumiset vaikuttavat lapsen fyysisen kasvuun hidastavasti. Sen lisäksi pitkät ajat sairaalahoidossa voivat vaikuttaa lapsen sosioemotionaaliseen kehitykseen. Kehitys, joka liittyy lapsen temperamenttiin, kiintymyssuhteisiin, tunnekokemuksiin sekä lapsen minään, tarkoittaa sosioemotionaalista kehitystä. (Storvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuori & Uotila 2012, 105.)

Perhekeskeisyydellä lasten hoitotyössä tarkoitetaan, että perhettä potilaan taustalla pidetään lapselle erityisen tärkeänä. Osaksi perhekeskeisyyttä kuuluu myös se, että perhe on mukana ja se otetaan huomioon lapsipotilaan hoidon eri vaiheissa. Lapsen vanhemmat tuntevat oman lapsensa kaikkein parhaiten ja heiltä saa arvokasta tietoa lapsipotilaan hoitoa ajatellen. Tästä syystä vanhemmat on hyvä ottaa mukaan suunnittelemaan lapsen hoidon kulkua. Samalla voidaan käydä läpi vanhempien toiveita ja odotuksia hoidon kulusta. Vanhempien mukana olo lapsen hoidossa lisää niin lapsen, kuin myös vanhempien turvallisuuden tunnetta ja näin pystytään tukemaan myöskin hoitotyössä turvallisuuden periaatetta. (Storvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuori & Uotila 2012, 105.)

Haasteen lasten hoitotyölle luo se, että kehitysvaiheensa vuoksi lapsi ei aina kykene ilmaisemaan sanallisesti itseään niin, että hänen toivomuksensa ja tunteuksensa tulevat huomioiduksi riittävin tavoin hoitotyössä. Tämä huomio koskee erityisesti pieniä lapsia. Lapsen itseilmaisuuksiin voivat vaikuttaa myös pelot ja huolet omasta terveydentilasta. Aikaisemmin saadulla hoidolla on merkitys luottamussuhteeseen, jonka potilas muodostaa hoitajaansa. Näistä syistä hoitajan tulee pystyä tukemaan lasta sekä lapsen vanhempia hoidon aikana. (Storvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuori & Uotila 2012, 104.)

2.3 Lapsen kasvu ja kehitys

Ihminen on persoonaltaan ainutlaatuinen ja kohtaa erilaisia kehitysvaiheita elämänsä aikana. Kehitystä voidaan pitää prosessina, joka tapahtuu vaiheittain ja kokonaisvaltaisesti monilla osa-alueilla. Herkkyyskaudet kuuluvat kasvuun ja kehitykseen, tällöin valmiudet oppia uusia taitoja ovat parhaimmillaan. (Strorvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuo & Uotila 2012, 11.)

Kasvun ja kehityksen rytmin mukaan lapsuus ja nuoruus jaetaan ikäkausiksi. Lasta kutsutaan vastasyntyneeksi neonataalikaudella. Neonataalikaudella tarkoitetaan vauvan 28 ensimmäistä elinvuorokautta. Ensimmäinen elinvuosi on kokonaisuudessaan imeväisikää. Imeväisikäinen lapsi kehittyy nopeammin, kuin lapsi myöhempinä elinvuosina. Imeväisiästä lapsi kasvaa leikki-ikään. Ikänsä perusteella leikki-ikäiset lapset jaetaan kahteen ryhmään. Ikävuosina 1–3 kuuluu varhaiseen leikki-ikään. Puolestaan vuosina 3–6, lapsi kuuluu myöhäiseen leikki-ikään. Leikki-ikässä opitaan monia kognitiivisia, sosiaalisia ja motorisia taitoja. Fyysisen kehityksen kannalta myöhäinen leikki-ikä on kasvun kannalta voimakas. (Strorvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuo & Uotila 2012, 11.)

Kouluikä alkaa 7-vuotiaana ja päättyy 12 vuoden ikään. Kasvu on hyvin tasaista kouluiässä. Ikävuodet 12–18 luetaan nuoruuteen. Puberteetti eli murrosikä sijoittuu nuoruusikään ja sen aikana lapsesta kasvaa fyysisesti aikuinen. Kehitys ja kasvu on kuitenkin hyvin yksilöllistä ja sitä ohjaavat muun muassa perimä, ympäristökijät sekä yksilön suuntautuneisuus. (Strorvik-Sydänmaa, Talvensaari, Kaisvuo & Uotila 2012, 11.)

Lapsen kehitystä seurataan avohoidossa läpi kasvuiän. Tässä tilanteessa avohoidolla tarkoitetaan neuvolapalveluita sekä kouluterveydenhuoltoa. Avohoidon tehtävä on huomioida neurologisten sairauksien sekä kehityksellisten ongelmien mahdollisuus. Ensimmäisen ikävuoden aikana terveydenhuollon ammattilaisten tekemissä seulonnoissa pitäisi tulla ilmi CP:n oireyhtymän oireet, älyllinen kehitysvammaisuus sekä näkö- ja kuulovammat. Puolestaan kolmanteen ikävuoteen mennessä kommunikaatio- ja kontaktiongelmat pitäisi jo ilmetä. Ennen kouluikää olisi todettava oppimisvaikeuksia ennakoivat häiriöt kehityksessä. Jos lapsen

kasvussa havaitaan taantumaa, jatkoselvitykset ja jatkohoito tulisi järjestää viivytyksettä. (Herrgård & Renko 2024.)

2.4 Sairaanhoidajan työ Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenneurologian yksikössä

Sampo-nimisessä lastenneurologian yksikössä toimii poliklinikka sekä päiväsairaala. Lastenneurologian yksikössä on moniammatillinen työympäristö, jossa työskentelee sairaanhoitajia, lääkäreitä sekä erityistyöntekijöitä kuten psykologeja, toimintaterapeutteja, kuntoutusohjaajia ja sosiaaliohjaajia. Moniammatillisen tiimin toteuttamana yksikössä pystytään asiakkaille järjestämään osaksi hoitomuotoa toiminta- ja puheterapiaa, fysioterapiaa sekä neuropsykologista kuntoutusta ja valmennusta. (Lehtonen 2023.)

Yksikössä työskentelee tällä hetkellä yhteensä neljä sairaanhoitajaa. Sairaanhoitajista kaksi työskentelee poliklinikalla ja heidän vastuullaan ovat vastaanotot, joissa potilaat valmistellaan lääkärille. Vastaanotolla potilaalle tehdään erilaisia mittauksia, pidetään keskusteluita ja lääkärin tapaamisen jälkeen selvitetään jatkohoito. Hoitajien työnkuvaan kuuluu paljon puhelintyötä, kuten esimerkiksi lääkevastesoittoja potilaille, ajanvarausten hoitamista ja tutkimuspyyntöjen selvittämistä. (Lehtonen 2023.)

Erikoisosaamisena tässä yksikössä sairaanhoitaja voi tehdä potilaalle Livopansedaatioissa botuliinihoitoja (Lehtonen 2023). Livopan on ilokaasu ja sitä käytetään lievittämään pelkoa ja kipua lapselle tehdyissä toimenpiteissä. Ilokaasun käyttö on turvallista, sillä sen annostelu on lyhytkestoinen. (Räisänen, Saarela, Keckman & Pöyskö 2023.) Botuliini on toksinen proteiini, jota annetaan injektiona lihakseen, josta se kulkeutuu hermopäätteeseen ja vähentää liiallista lihasjäykkyyttä ja näin ollen parantaa toiminnallisuutta (Sättilä, Vähäsarja & Paavilainen 2011).

Toisena erikoisosaamisena sairaanhoitajat tekevät yksikössä polikliinisesti potilaille ADOS-tutkimuksia (Autism Diagnostic Observation Schedule). ADOS-

tutkimuksiin vaaditaan koulutus, jonka yksikön yksi sairaanhoitaja on käynyt. (Lehtonen 2023.) ADOS-tutkimuksia käytetään diagnostisena menetelmänä autismitutkimuksessa lisänä moniammatillista arviointia (Raaska & Kujanpää 2023). Autismitutkimuksen häiriö tarkoittaa neurobiologista häiriötä keskushermostossa, jonka vaikutus näkyy ihmisen kyvyssä viestiä, olla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aisteihin sekä kokemuksiin ympäröivästä maailmasta (Aivosäätiö 2024). ADOS-tutkimuksen tavoitteena on saada tietoa potilaan kommunikointitavasta ja kyvystä olla vuorovaikutuksessa sekä havainnoida toimintaa ympäristöjen ja tilanteiden muuttuessa. ADOS-tutkimus kestää noin 45–60 minuuttia. Tutkimus pohjautuu havaintoihin käyttäytymisessä sekä vuorovaikutuksen arviointiin. Tutkimuksessa on viisi osiota, joista yksi valitaan arvioitavan henkilön tutkimukseen kielellisen tason ja iän perusteella. Tutkimukseen osallistuvat henkilöt voivat olla nuorimmillaan 12 kuukauden ikäisiä. ADOS-tutkimusta voidaan käyttää aikuisuuteen saakka. Tutkimuksen aikana pienen lapsen kanssa muun muassa leikitään yhdessä, jonka aikana ammattilainen tekee havaintoja. Vanhemman tai kommunikoiavaa puhetta tuottavan lapsen kanssa keskustellaan kokemuksista, ajatuksista sekä tunteista, jotka liittyvät sosiaalisiin suhteisiin. (Kujanpää 2023.)

Päiväsairaalan puolella työskentelevät toiset kaksi sairaanhoitajaa. Päiväsaairalassa potilaat tulevat tutkimusjaksolle, jonka tarkoituksena on määrittää diagnoosi lapselle. Tutkimusjaksot ovat muutaman päivän kestoisia ja tapahtuvat virka-aikaan. Potilaita tutkimuksissa voi olla 2–3 samanaikaisesti. Tutkimusjaksoilla lapsipotilaalla voi olla vanhemmat mukana tutkimusten ajan. Potilaille laaditaan yksilöllinen päiväsuunnitelma. Päiväsuunnitelmaan kuuluu ikätasoisesti koulunkäyntiä, toimintaterapiaa, psykologin käyntejä, puheterapiaa ja fysioterapiaa. Myös tutkimuksissa olevan lapsipotilaan vanhemmilla voi olla tapaamisia erityistyöntekijöiden kanssa. Yksikössä työskentelevältä hoitajalta vaaditaan osaamista jatkuvan neurologisen arvion tekemiseen. (Lehtonen 2023.)

Yhteistyötä hoitajien kanssa tekevät lääkärit. Lääkärit pitävät lapsipotilaille vastaanoton tutkimusjakson alussa sekä jakson päätyttyä palautekeskustelun muodossa. Palautekeskustelussa potilaalle sekä vanhemmille kerrotaan tutkimusten tulokset ja mahdollinen diagnoosi. (Lehtonen 2023.)

3 Hoitohenkilökunnan perehdyttäminen

3.1 Perehdytysprosessi

Perehdyttämisellä tarkoitetaan uuden työntekijän neuvontaa sekä opastamista. Perehdyttämisen tarkoituksena on tarjota tukea sekä ohjausta uuteen työtehtävään ja työympäristöön. (Työterveyslaitos 2023.) Riittävä perehdytys on jokaisen työntekijän oikeus. Tarkoituksena on, että työntekijällä on riittävät valmiudet toimia uusissa työtehtävissä, vastuualueilla sekä pystyä vastaamaan työn vaatimuksia ja edellytyksiä. (Palvelualojen ammattijärjestö 2023.)

Laadukas ja hyvin järjestetty perehdytys kertoo työyhteisön arvostuksesta työntekijöitä ja tehtävää työtä kohtaa. Se ilmaisee myös työnantajan sekä työyhteisön ammattitaitoa ja vastuullisuutta. Nykypäivän kiristyneessä työvoimatilanteessa kattava perehdytys voi toimia työnantajan eduksi. (Sairaanhoitajat 2023.)

Perehdytyksessä läpi käytyjä asioita tulisi olla ainakin työtehtävät, palkka, työaika ja koeaika, työpisteet sekä yksikön työturvallisuuteen liittyvät asiat, kuten esimerkiksi mahdollisten suojavarusteiden käyttö (Palvelualojen ammattijärjestö 2023). Ennakointia on huolellinen perehdytys ja työhön opastaminen. Yleinen syy työtapaturmille löytyy puutteellisesta opastuksesta. (Työturvallisuuskeskus 2023a.) Kirjallinen materiaali on suositeltavaa tukemaan suullista opastusta (Palvelualojen ammattijärjestö 2023).

3.2 Uuden sairaanhoitajan perehdytys

Uudessa työpaikassa aloittaminen on usein uusille työntekijöille hyvin jännittävää. Ensimmäisten viikkojen aikana jännitys mahdollisesti jo väistyy, kun uudet käytännöt ja ihmiset tulevat tutuiksi. (Kuntarekry 2023.) Hoitoalalla on yleistä, että kollegat osallistuvat toistensa perehdyttämiseen, vaikka päävastuu perehdytyksen laadusta ja toimivuudesta on esimiesten ja työnantajan vastuulla.

Tällöin itse yksiköllä on suuri vastuu tehdä parhaansa, jotta uusi työntekijä saa hyvät lähtökohdat toimia uudessa työssään. Perehdyttämisprosessin sisältö hyvin todennäköisesti vaihtelee aina terveydenhuollon organisaatiosta tai erikoisalasta riippuen. (Sairaanhoitajat 2023.)

Suomen Sairaanhoitajat ovat määrittäneet eettiset ohjeet, jotka ohjaavat sairaanhoitajia työssään eettisten päätöksentekojen kohdalla. Sairaanhoitaja työskentelee useiden muidenkin alan ammattilaisten kanssa ja moniammatillisuus on tämän alan rikkaus. Sairaanhoitajan työssä kollegiaalisuus on suuressa arvossa, sekä omaa että muiden työpanosta, asiantuntemusta ja osaamista tulee arvostaa. Rakentavassa työympäristössä jokainen ammattiryhmän jäsen kehittyy ammatillisesti ja kaikkien kyky päätöksenteossa vahvistuu. (Sairaanhoitajat 2023.)

Siun sote on kehittänyt perehdytysohjelman, jonka tavoitteena on suunnitelmallisen ja tasavertaisen perehdytyksen varmistaminen kaikille työntekijöille. Tämän perehdytysohjelman lisäksi perehdytykseen kuuluu myös yksikön oma opastus työhön sekä Siun soten intrassa toimiva verkkoperehdytys. (Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalveluiden kuntayhtymä Siun sote 2021, 3.)

Kuvio 1. Siun soten perehdytysohjelman sisältö.

Siun soten perehdytysohjelma sisältää yhteensä kuusi vaihetta ja nämä vaiheet koottiin kuvioon 1. Vaihteista ensimmäinen on valmistautuminen uuden työntekijän vastaanottoon. Tähän vaiheeseen kuuluu aikataulun suunnittelu, ennakkomateriaalin lähettäminen ja muun työnyhteisön informointi. Toisessa vaiheessa työntekijälle luodaan henkilökohtainen perehdytysuunnitelma, työsopimus ja tarvittavat materiaalit. Ensimmäiset työviikot suunnitellaan valmiiksi. Työntekijälle järjestetään tarvittavat luvat, oikeudet sekä tunnukset. Perehdyttäjän valinta on kolmas vaihe. Tähän vaiheeseen kuuluu perehdyttäjän tehtävien ja vastuualueiden läpikäynti sekä perehdyttäjän aikataulun suunnittelu. Neljännessä vaiheessa työntekijä on aloittanut työssään. Työsuhteen alussa käydään läpi käytännön asiat, kuten perehdytysuunnitelma ja aikataulut. Viides vaihe on perehdytys ja sen seuranta, jossa työyhteisön tuki on merkityksellistä. Perehdytysjaksolla käydään myös palautekeskusteluita. Viimeinen eli kuudes vaihe on perehdytyksen arviointi, joka tapahtuu yleensä noin kolmen kuukauden kuluttua työn aloittamisesta. (Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystyöpalveluiden kuntayhtymä Siun sote 2021, 9–10.)

3.3 Perehdytyksen säädöksiä ja suosituksia

On olemassa useita lakeja sekä säännöksiä, jotka vaikuttavat sekä ohjaavat työhön perehdyttämistä. Näitä ovat esimerkiksi työturvallisuuslaki ja työaikalaki. (Työsuojelu.fi 2023.) Laissa on määritetty työturvallisuuslaki (2002/738, TL), joka velvoittaa työnantajalle vastuun työntekijän perehdyttämisestä. Työterveyslain 14 §:n mukaan työnantaja on veloitettu tarjoamaan työntekijälle tietoa haitta- ja vaaratekijöistä, joita työpaikalla voi kohdata. Työnantajan on huolehdittava siitä, että työntekijällä on tarvittava ammatillinen osaaminen sekä työkokemus. (Työsuojelu.fi 2023.) Työaikalaisissa puolestaan määritellään karkeasti muun muassa, mistä työaika koostuu, mitä ovat yleistyöaika, vuorotyö sekä yötyö. On tärkeää, että molemmat, työnantaja sekä työntekijä ovat tietoisia siitä, mitä laki määrittää työntekemiseen liittyen. (Työturvallisuuskeskus 2023b.)

Muita uuden työntekijän perehdyttämiseen liittyviä lakeja ja säädöksiä ovat muun muassa työterveys- ja turvallisuusmääräykset sekä työsopimuslaki.

(Työsuojelu.fi 2023.) Työterveys- ja turvallisuusmääräyksissä sairaanhoitajan työssä tärkeitä huomioita ovat muun muassa turvallinen työskentely ja työkuormituksen hallinta. Turvallisuuden edistämiseksi tulee ottaa huomioon työtavat, menetelmät, työvälineet sekä työympäristö. Työnantajan lisäksi myös työntekijän tulee ottaa vastuuta työympäristön turvallisuudesta mahdollisuuksien mukaan. Huolellista työskentelyä on toimia työtehtävässään turvallisesti ja varovaisuutta suosien. Huomatessaan vaara- tai haittatekijöitä tulisi työntekijän niistä aina ilmoittaa työnantajalle. (Työturvallisuuskeskus 2023b.) Työn kuormittavuuteen vaikuttavat fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset ja kognitiiviset ominaisuudet, jotka liittyvät henkilön suorittamaan työhön. Liiallinen kuormitus töissä tulee esille esimerkiksi fyysisesti kehon reaktioina ja toiminnan muutoksina ja henkisesti tunne-elämän reaktioina ja havainnointikyvyn muutoksina. (Työturvallisuuskeskus 2023b.)

Fyysiseen kuormittavuuteen vaikuttavat työtehtävässä käytettävä fyysinen voima, liikkuminen sekä asennot, jossa työtä tehdään. Jos kuormitusta aiheuttaa esimerkiksi työtehtävä tai sen suunnittelu, järjestelyt tai työyhteisö, puhutaan psykososiaalisesta kuormituksesta, joka on riippumaton siitä, kuka on tekijänä. Kognitiivinen kuormitus puolestaan vaikuttaa työntekijän kykyyn ottaa vastaan tietoa, käsitellä ja käyttää sitä. Jos työntekijän henkilökohtaiset ja toimintaympäristön arvot eivät kohtaa ja näistä aiheutuu kuormitusta, puhutaan eettisestä kuormituksesta. Emotionaalista kuormitusta syntyy, jos työntekijä kokee esimerkiksi epäluottamusta, arvostuksen puutetta tai ulkopuolista tunnetta omalla työpaikallaan esimerkiksi kollegoilta tai esihenkilöltään. (Työturvallisuuskeskus 2023b.)

4 Opinnäytetyön tavoite ja tehtävä

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on parantaa uusien työntekijöiden saamaa perehdytystä Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenneurologian yksikössä. Tehtävä on tuottaa selkeä ja johdonmukainen perehdytysopas uusien työntekijöiden ja heidän perehdyttäjiensä käyttöön.

5 Opinnäytetyön menetelmälliset valinnat

5.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Ammatillisella kentällä toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista, toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä.

Ammattikorkeakoulutasolla tehdyssä toiminnallisessa opinnäytetyössä tärkeää on se, että opinnäytetyössä yhdistyvät käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusviestinnän keinoin. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 8–9.) Tuotos toimii konkreettisenä perehdytysoppaana Joensuun keskussairaalan lastenneurologian yksikön käyttöön sekä sisältää kirjallisen raportin kyseisestä tuotoksesta.

Tavoitteena ammattikorkeakouluopinnoille voidaan pitää sitä, että opiskelija toimii alansa asiantuntijana valmistuttuaan. Näin ollen opiskelijana tulisi niin tietää, kuin myös taitaa alaan liittyvät tutkimisen ja kehittämisen perusteet. Opinnäytetyö perustuu työelämäpohjaisuuteen. Sen tulee olla käytännönläheinen ja luonteeltaan tutkimuksellinen. Opinnäytetyön laadun tulisi osoittaa, että kyseisen työn tiedot ja taidot ovat hallinnassa. Toiminnallisen opinnäytetyön tehtävänä on vastata käytännöllisiä ja teoreettisia tarpeita. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9–10.)

5.2 Toimeksiantaja, kohderyhmä ja lähtötilanne

Tämän opinnäytetyön toimeksiantajana toimii Joensuun keskussairaalan lastenneurologian yksikkö. Lastenneurologian yksikön potilasryhmä koostuu 0–16-vuotiaista lapsista ja nuorista. Potilasaineksessa esiintyy laaja kirjo neurologisia sairauksia, joita ovat esimerkiksi jo aikaisemmin tekstissä avatut käsitteet Touretten oireyhtymä ja autismin kirjon häiriö. Näiden sairauksien lisäksi yksikön hoidon piiriin hakeudutaan, jos potilas sairastaa epilepsiaa, liikunta- tai aivoammaa tai motoriikan kehityshäiriöitä. (Siun sote 2023.) Epilepsia tarkoittaa monimuotoista ryhmää aivojen sairauksia, joiden seurauksena on taipumus saada epileptisiä kohtauksia. Epileptisen kohtauksen aiheuttaa ohimenevä aivoissa tapahtuva sähköisen toiminnan häiriö. (Metsähonkala 2021.) Liikunta- tai

aivovammoilla tarkoitetaan liikkumista rajoittavaa sairautta tai vammaa. Liikuntavamma voi muodostua neurologisista syistä, lihas- ja tukielinsairauksista tai selkäydinvammoista. Liikuntavammaisuus voi olla synnynnäistä tai se voi aiheutua tapaturman seurauksena. (Hiekkala 2020.) Puolestaan aivovammalla tarkoitetaan rakenteellista vauriota, joka voi olla muodostunut synnynnäisesti tai jonkin ulkoisen voiman aiheuttamana (Käypähoito-suositus 2023). Motoriikan kehityshäiriö ilmenee lapsella usein koordinaatiokyvyn heikkoutena ja altistaa lapsen oppimisen, käytöksen ja tunne-elämän ongelmille. (Korhonen 2021).

Muita yksikössä hoidettavia lasten neurologisia sairauksia ovat migreeni, kehitysviiveet tai –vammot, kielelliset erityisvaikeudet, ADHD/ADD, oppimisvaikeudet, kromosomihäiriöt (Siun sote 2023). Migreenillä tarkoitetaan päänsärkykohtauksia aiheuttavaa sairautta, joka johtuu ulkoisten tekijöiden häiriöstä aivorungossa (Atula 2023). Kehitysviive tarkoittaa tilannetta, jossa lapsen kasvu ja kehitys etenee hitaammin, kuin tyypillisesti samanikäisillä. Kehitysvammaisuus määritellään tilaksi, jossa synnynnäisen tai kasvuiässä saadun sairauden, vamman tai vian vuoksi normaali kehitys on häiriintynyt tai estynyt kokonaan. (Åberg 2021.) Kehityksellinen kielihäiriö tarkoittaa laajaa häiriötä, joka vaikuttaa lapsen toimintakykyyn hankaloittavasti, sillä kielellinen toimintakyky kehittyy eritasoisesti iän ja kognitiivisen kehityksen kanssa (Käypä hoito-suositus 2019). ADHD on aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriö, joka johtuu hermoverkkojen häiriintyneestä kehityksestä ja näin ollen vaikuttavat aivojen tarkkaavaisuuteen ja viireystilaan (Huttunen & Socada 2019). ADD tarkoittaa pääasiassa tarkkaamattomuutta ADHD:n esiintymismuotoa, jossa esiintyy vähäisesti yliaktiivisuusoireita (ADHD-liitto 2023). Oppimisvaikeudet tarkoittavat vaikeutta oppia opetettavia taitoja, kuten esimerkiksi lukeminen, laskeminen ja kirjoittaminen (Lyytinen 2022). Ihmisen normaali kromosomi määrä on 23 kromosomiparia. Kromosomistoon voi tulla epätavallisuus, jolloin kromosomimateriaalin määrä poikkeaa normaalista. Tätä tilannetta kutsutaan kromosomipoikkeavuudeksi. Kromosomipoikkeavuudet voivat aiheuttaa yksilölle vaihtelevia oireita muun muassa rakennepoikkeavuutta tai kehityksellistä viivettä. (Tanner 2023.)

Lastenneurologian yksiköllä keskussairaalalla on kaksi puolta: poliklinikka ja päiväsairaala. Poliklinikalla tutkitaan, hoidetaan ja seurataan neurologisia

sairauksia sekä annetaan ohjausta, tukea ja tietoa perheille. Päiväsairaalan puolella toteutetaan muutamia päiviä kestäviä tutkimusjaksoja. Tutkimusjaksoilla on tavoitteena arvioida lapsen kehitystasoa ja laatia sekä hänelle että perheelle sopiva kuntoutusohjelma. Päiväsairaalassa tehdään myös pieniä toimenpiteitä. (Siun sote 2023.)

Lastenneurologian yksikössä ei aiemmin ole ollut perehdytysopasta käytössä ollenkaan. Aiemmin perehdytys on tapahtunut työparityöskentelyn muodossa eli kokeneempi työntekijä on ohjannut yksikköön tullutta uutta työntekijää. Perehdytyksessä yksikön työtapoihin on paneuduttu asia kerrallaan tilanteiden tullen. Uusi työntekijä on aloittanut työskentelyn usein poliklinikan puolelta, jotta vastaanoton perustyönkuva tulee tutuksi. Päiväsairaalan puolelle siirryttyä uuden työntekijän tulee osata ja ymmärtää, tulkita ja hahmottaa neurologisen arvioinnin tekemistä. Yksikössä perehdytys on laaja kokonaisuus. Usein läpikäytäviä asioita tulee ilmi työn lomassa. Selkeällä perehdytysoppaalla jäsennetään perehdytystä ja parannetaan sen laatua. Tutkimustietoa aiemmasta perehdytyksestä ei ole. (Lehtonen 2023.)

5.3 Laadukas perehdytysopas

Saavutettavalla palvelulla tarkoitetaan palvelua tai tuotetta, jonka käyttö on mahdollista yhdenvertaisesti vammoista tai toimintarajoitteista huolimatta. Saavutettava palvelu on sellainen, jonka käyttö sekä ymmärtäminen on helppoa. (Selkokeskus 2021) Perehdytysopas on dokumentti, jonka avulla uudet työntekijät saavat tarvittavat perustiedot sekä -taidot työpaikan työtehtävistä ja käytännöistä. Perehdytysopas on helposti saavutettavissa Pohjois-Karjalan lastenneurologian yksikön tarpeeseen, sillä valmis tuotos siirtyy Siun soten intraan, jossa se on kaikkien työntekijöiden saatavilla. Uudelle työntekijälle oppaan voi tulostaa käyttöön esimerkiksi osastonhoitaja, perehdyttävä tai työntekijä itse. Lisäksi valmis opinnäytetyö julkaistaan Theseuksessa, joka on tallennussivu ammattikorkeakoulujen opinnäytetöille sekä julkaisuille, jonka kautta perehdytysopas on laajasti saatavilla.

Helposti ymmärrettävään tietoon on jokaisella ihmisellä oikeus. Selkokielellä tarkoitetaan helppoa suomen kieltä. Selkokielessä tarkoituksena on käyttää helppoja sanamuotoja sekä lauserakenteita. Selkokielessä asiat kerrotaan erityisen selkeästi. (Selkokeskus 2021.) Perehdytysoppaan kirjallisten ohjeiden tulisi olla selkeät, sillä laadukkaan ohjauksen laatu kärsii, jos ohjeet ovat epäselvät. Kaikkien ymmärrettävissä olevat ja selkokieliset ohjeet ovat laadukkaita. Kun oppaan laatuun panostetaan, lukija kykenee käyttämään sitä myös itsenäisessä opiskelussa ja oppaan käyttö on tehokasta. Perehdytysopasta arvioidaan monista näkökulmista, esimerkiksi sen sisällön ja kielen sekä ulkoasun ja rakenteen kannalta. Jo oppaan alussa lukijalle tulee selväksi oppaan tarkoitus ja kelle se on suunnattu. (Kyngäs, Kääriäinen, Poskiparta, Johansson, Hirvonen & Renfors 2007, 125–127.)

5.4 Tuotoksen suunnittelu ja toteutus

Aloimme etsimään toimeksiantajaa tulevalle opinnäytetyöllemme keväällä 2023. Kysyimme sähköpostitse usealta Pohjois-Karjalan keskussairaalan osastolta toimeksiantoa ja saimme mieluisan toimeksiantoehdotuksen lastenkeskuksen esihenkilöltä. Näin ollen aiheeksemme valikoitui perehdytysopas lastenneurologian yksikköön.

Opinnäytetyön aloituksessa saimme aihe-ehdotuksen heti hyväksytyksi, jonka pohjalta aloitimme prosessin tietoperustan kirjoittamisesta suunnitelmaan ja tiedonhaun hyödyntäen alan kirjallisuutta ja sähköisiä lähteitä. Tietoperustaa luodessa haastattelimme osaston esihenkilöä lastenneurologian yksikön toiminnasta, joka toimi hyvänä lähdeaineistona. Tietoperustan kirjoittamiseen aikaa kului syyskuusta joulukuuhun asti. Suunnitelman ja tietoperustan valmistuttua sovimme tapaamisen yksikköön, jossa kävimme läpi työelämäohjaajamme ja muun henkilökunnan toiveita läpi perehdytysoppaan sisällöstä. Tämän perusteella aloitimme perehdytysopasmateriaalin luomisen.

Kommunikointi yhteyshenkilön ja työelämäohjaajan kanssa tapahtui sähköpostitse. Lisäksi kävimme tapaamassa toimeksiantajaa sekä työelämäohjaajaa

yksikössä. Toimeksiantajan tapaamisessa toteutimme haastattelun tietoperustaa varten. Työelämäohjaajan tapaamisessa suunnittelimme perehdytysoppaan sisältö. Perehdytysoppaan ulkoasun suunnitteluun saimme toimeksiantajalta vapautta. Toiveena oli Siun soten värit ja tuotoksena vihkomallinen opas. Sivumääristä toimeksiantajalla ei ollut toivetta. Taulukoiden sisällyttämisestä oppaaseen olimme yhtä mieltä toimeksiantajan kanssa. Taulukoiden sisältöä suunnittelimme työelämäohjaajan kanssa, kun kävimme tutustumassa yksikköön.

Lähetimme perehdytysoppaan kommentoitavaksi yksikköön, jonka palautteen perusteella muokkasimme opasta osaston tarpeisiin parhaiten vastaavaksi. Meille tärkeää oppaassa oli sisällön selkeys ja informatiivisuus sekä miellyttävä ulkoasu. Perehdytysopas tehtiin Word-ohjelmaa käyttäen osaston toiveiden mukaisesti, joka oli yksinkertainen vihkomallinen tuotos. Oppaassa on 16 A5 kokoista sivua. Värimaailma on neutraali. Oppaan pohja on valkoinen, sivujen alaviitteet harmaita ja taulukoiden otsikoita on korostettu Siun soten logon sävymaailmaan sopivalla vihreällä. Oppaan fontti on Calibri ja kirjasinkoko 11. Vihkon kansilehti sisältää valokuvan yksiköstä sekä otsikon.

Ensimmäinen aukeama sisältää yksikön esittelytekstin, jonka jälkeen vihko sisältää perehdytysmateriaalin. Perehdytyksessä läpikäytävät asiat jaettiin aihealueiden mukaisesti omiin taulukoihin ja sarakkeisiin, joihin yksikköön perehtyjä pystyy kuitata suorittamispäivämäärän. Perehdytyksen aikana läpikäytävät aihealueet ovat osastonhoitajana tapaamisessa selvitettävät asiat, yksikön yleisesittely, yksikössä toteutettava aseptiikka, turvallisuus, tietojärjestelmät ja ohjelmat, valvontalaitteet, poliklinikan toiminta, päiväsairaalan toiminta, lääkehoito, elvytys ja yksikön sisäiset koulutukset. Taulukoilla pyrittiin lisätä oppaan helppolukuisuutta ja näitä löytyy oppaasta 13 kappaletta. Toimeksiantajan toiveesta perehdytysopas on sähköinen versio, jonka voi tulostaa tarpeen mukaan käyttöön. Perehdytysoppaan päivitysoikeudet annamme toimeksiantajalle.

5.5 Tuotoksen arviointi

Työelämään liittyvistä kyselytutkimuksista on tullut ilmi, etteivät työntekijät koe saavansa riittävästi palautetta tekemästään työstä. Työntekijät useilla aloilla toivoisivat enemmän konkreettista palautetta ja kiitosta työstään. (Kähkönen 2023.) Saatu palaute on tehdyn työn kokonaisvaltaista arviointia ja työntekijälle merkki siitä, että hänen tekemänsä työ huomataan ja työtä arvostetaan.

Työidentiteettiä vahvistava palaute kasvattaa työntekijän motivaatiota itse työtä, oppimista ja kehittymistä kohtaan. Palautteen antamatta jättäminen usein vaikuttaa negatiivisesti työntekijän työmoralaan. (Sarkkinen 2017.)

Pyysimme vapaamuotoista palautetta yksiköstä työelämäohjaajalta sekä toimeskiantajalta sähköpostitse prosessin aikana ja sen lopuksi. Korostimme, että palautteen saaminen olisi koko opinnäytetyön arvioimisen sekä oppimisen kannalta merkittävää. Palautteen saaminen tuki ammatillista kasvuamme. Välipalaute ja korjausehdotukset oli hyödyllistä, sillä sen avulla saimme rohkaisua siitä, että työ on menossa oikeaan suuntaan. Saatu palaute oli rakentavaa, jonka avulla teimme työhön tarvittavia muokkauksia. Palautteen mukaan joitain sanavalintoja muokattiin. Lisäksi joitakin asiayhteyksiä tiivistettiin tai otettiin pois kokonaan, sillä ne koettiin tarpeettomiksi. Perehdytysoppaasta meillä ei ollut mahdollista saada konkreettista palautetta uudelta työntekijältä, sillä yksikköön ei tämän prosessin aikana tullut uusia työntekijöitä.

6 Pohdinta

6.1 Tuotoksen tarkastelu

Työmme tavoitteena oli parantaa uusien työntekijöiden saamaa perehdytystä Pohjois-Karjalan keskussairaalan lastenneurologian yksikössä. Tehtävä oli tuottaa selkeä ja johdonmukainen perehdytysopas uusien työntekijöiden ja heidän perehdyttäjien käyttöön. Opinnäytetyön tavoitteeseen päästiin toteuttamalla kattava perehdytysopas, mutta perehdytyksen laadun parantamista emme

opinnäytetyö-prosessin aikana pääse arvioimaan, sillä yksikön vaihtuvuus työntekijöiden suhteen on vähäistä. Tehtävä saavutettiin ja sitä helpotti toimeksiantajalta saadut aiemmat materiaalit lastenkeskuksen muihin yksiköihin tehdyistä perehdytysoppaista, sekä yksiköstä saatu ohjaus.

Perehdytysoppaan ulkoasusta onnistuttiin saamaan selkeä kokonaisuus, joka on helppokäyttöinen perehtyjälle sekä perehdyttäjälle. Saadun palautteen mukaan perehdytysoppaan taulukoiden sisällön selkeys ja ryhmittely olivat onnistuttua. Olemme itse tyytyväisiä valmiiseen tuotokseen ja palautteen myötä uskomme, että opas toimii työelämässä onnistuneesti niin uusien työntekijöiden, perehtyjien kuin myös opiskelijoiden kanssa pääsemään mukaan työskentelyyn yksikössä.

Tietoperustan sekä perehdytysoppaan sisältö saatiin vastaamaan toisiaan. Läpi opinnäytetyöprosessin teimme tiedonhakuja ajatellen perehdytysopasta. Tiedonhaku painottui verkkolähteisiin sekä painettuun tietoon. Palautetta saimme opinnäytetyön ohjaajilta siitä, että kansainvälistä tutkimustietoa olisimme voineet hyödyntää enemmän tietopohjaa tehdessä. Opinnäytetyön prosessia tarkastellessa kehitysideoita omaan toimintaamme olisi aktiivisempi osallistuminen tiedonhaun- ja kirjoittamisen työpajaan.

6.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyön luotettavuuden arvioinnissa käsitellään työn uskottavuutta, vahvistettavuutta, reflektiivisyyttä ja siirrettävyyttä. Uskottavuudella tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen tulokset ovat luotettavia. Uskottavan tutkimuksen on tällöin oltava sellainen, että sen tuloksia voidaan pitää todennäköisinä ja totuudenmukaisina. Vahvistettavuudella viitataan siihen, miten tutkimuksen tulokset voivat olla sovellettavissa ja siirrettävissä muihin yhteyksiin tai tilanteisiin. Refleksiivisyydellä tutkimuksessa viitataan tutkijan kykyyn olla tietoinen omista vaikutuksistaan, arvoistaan, ennakkokäsityksistään sekä roolistaan prosessin aikana. Refleksiivisyys on tapa tuoda ilmi ja tarkkailla näitä vaikuttimia avoimesti ja kriittisesti. Siirrettävyys käsittelee sitä, missä määrin tutkimuksen tulokset voidaan

siirtää tai yleistää muihin tilanteisiin tai yhteisöihin. (Tuomi & Sarajärvi, 138–139.) Tämä opinnäytetyö toteutettiin luotettavuuden arvioinnin kriteerien mukaisesti.

Lähdeaineistojen luotettavuuteen tulee kiinnittää huomiota opinnäytetyötä tehdessä. Lähteiden pätevyyttä voi arvioida monesta eri näkökulmasta, mutta huomio tulisi kiinnittää ainakin tiedon ajantasaisuuteen, tuottaneen tahon uskottavuuteen sekä puolueettomuuteen. Lisäksi lähdemateriaalia valitessa on suositeltavaa valita lähteitä laatuvaatimusten mukaan. Lähteiden lukumäärä ei ole ratkaiseva tekijä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 72, 76.) Opinnäytetyön teoriapohjaa voidaan pitää luotettavana, sillä tiedonhaku on ollut järjestelmällistä. Lähteet ovat luotettavia, sillä ne pohjautuvat julkisten organisaatioiden, valtioneuvoston ja terveydenhuollon tietokantojen ylläpitämään lähtöaineistoon. Näin ollen teoriapohjassa varmistuu uskottavuus.

Tiedonhaun aloitimme tutkimalla hoitotyön tietokantoja, joita ovat Hoitotyön suositukset, Käypähoito-suositukset, Terveysportti, STM, THL, Valvira, Medic, Cochrane, Cinahl, Pubmed. Terveysportista ja Medic:stä löysimme hyödyllisiä artikkeleista hakusanalla ”perehdytys”. Terveysportista kyseisellä hakusanalla osumia tuli 17, joista käytimme lähteenä yhtä. Puolestaan Medic:stä samalla hakusanalla löytyi 161 osumaa, joista käytimme lähteenä yhtä. Koimme haastavaksi löytää yllä mainituista tietokannoista haluamaamme tietoa, sillä tässä opinnäytetyössä tietoperusta ei painotu hoitotyön osaamiseen. (Liite 1 tiedonhaun taulukko.) Finnaa olemme käyttäneet hyödyksi, kun olemme etsineet kirjallisuutta lähteeksi tähän opinnäytetyöhön. Kirjallisuus painottui hoitotyön osaamiseen hoitotyön, lasten ja nuorten hoitotyön, potilasturvallisuuden ja neurologisen hoitotyön ympärillä. Lakipohjaa kirjoittaessamme käytimme tietokantana Työturvallisuuskeskusta sekä Finlexiä. (Liite 1 tiedonhaun taulukko.) Opinnäytetyössä vahvistettavuus näkyy siten, että lähteemme ovat monipuolisia. Olemme käyttäneet lähteinämme tieteellisiä artikkeleita, terveydenhuollon tutkimuksia sekä kirjallisuutta. Lähdekritiikkiä on noudatettu tietoperustaa ja lähteitä valitessa. Osa painetuista lähteistämme on vanhempia, mutta niiden tiedon varmistaa käyttämämme ajantasaiset sähköiset lähteet. Tutkimustieto ei ole muuttunut alkuperäisestä.

Teoriapohjan refleksiivisyys ja siirrettävyys näkyy siten, että olemme valinneet keskeisiksi käsitteiksi aihealueet, joista saamme tietoa itse perehdytysoppaan tekoon. Opinnäytetyössä käsitellään aiheita, jotka syventävät osaamista perehdytysoppaan tekemisessä. Sairaanhoidajan opintojen aikana lasten hoitotyö sekä neurologinen hoitotyö ovat tulleet tutuksi erillisinä käsitteinä. Kuitenkin opinnäytetyön prosessin edetessä tuli lastenneurologiseen hoitotyöhön perehtyä kokonaisvaltaisesti.

Opinnäytetyötä tehdessä olemme noudattaneet Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston laatimia opinnäytetöiden eettisiä suosituksia. Opinnäytetöiden eettiset suositukset pohjautuvat lainsäädäntöön sekä tiedeyhteisön tutkimuseettisiin suosituksiin, linjauksiin ja periaatteisiin (Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto 2018). Suosituksiin perehtymällä ja niitä noudattamalla pystyttiin varmistumaan siitä, että opinnäytetyö täyttää eettiset periaatteet sekä sisältövaatimukset. Sillä suositukset olivat opinnäytetyötä tehdessä hallussa, pystyimme varmistumaan siitä, että emme syyllisty vilppiin tai eettisten periaatteiden tahattomaan rikkomiseen.

6.3 Opinnäytetyöprosessin tarkastelu ja ammatillinen kasvu

Olemme kokeneet työelämässä sekä harjoittelupaikoissa ettei perehdytys ole aina niin kattavaa ja laadukasta kuin sen toivoisi olevan. Saatu perehdytys ei välttämättä anna tarvittavia tietoja työn turvalliseen toteuttamiseen. Tästä syystä perehdytysoppaan tekeminen tuntui merkitykselliseltä ja näin ollen parannamme tulevien työntekijöiden työhyvinvointia sekä potilasturvallisuutta.

Oppaan sisällöstä toimeksiantajalla oli selkeä kuvaus toiveista. Aloittaessamme tiedonhaun oppaan aiheina olivat lastenneurologinen hoitotyö ja perehdytys. Nopeasti käsitimme, että lastenneurologisesta hoitotyöstä ei löytynyt kovin kattavasti helposti saavutettavaa tietoa. Turvauduimme alan kirjallisuuteen, jossa osa lähteistä oli melko vanhaa painettua materiaalia. Perehdytyksestä ajankohittaisen tiedon löytäminen oli helpompaa sillä materiaali aiheesta ei ollut tarkkaan sidottu tiettyyn ammattikuntaan.

Prosessia tarkasteltaessa kokonaisvaltaisesti olemme pysyneet tavoiteaikataulussa. Yhteisymmärryksessä asetimme opinnäytetyön valmistumisen tavoitteeksi kevään 2024. Tavoiteaikataulussa pysyminen on vaatinut selkeää aikataulutusta sekä työnjakoa opinnäytetyöprosessin eri vaiheissa. Opinnäyteprosessia pohtiessamme tulimme siihen tulokseen, että olisimme voineet hyödyntää enemmän tiedonhaun- ja kirjoittamisen työpajoja. Olemme työstäneet opinnäytetyötä parityönä osa-alue kerrallaan, sekä edenneet työssä myös itsenäisesti. Ammatillisen kasvun näkökulmasta opinnäytetyön kaltainen projekti on opettanut itseohjautuvuutta, pitkäjänteisyyttä ja työtehtävien priorisointia. Tahoilamme koemme parityöskentelyn olleen ammatillisen kasvun kannalta kehittävä työtapa toimia.

6.4 Hyödynnettävyys ja jatkokehitysmahdollisuudet

Opas on löydettävissä Siun soten organisaation intrasta, josta se on vapaasti luettavissa ja tulostettavissa henkilöstön käyttöön. Yksikköön tulevat opiskelijat voivat myös tietyiltä osin hyödyntää perehdytysopasta tullessaan yksikköön harjoitteluun.

Jatkokehitysmahdollisuutena voisi tehdä nimenomaan sairaanhoitajaopiskelijalle kohdennetun oppaan, jossa myös syvennyttäisiin yksikössä hoidettaviin neurologisiin sairauksiin. Tämänhetkisessä perehdytysoppaassa ennako-oletuksena on, että yksikköön tulevalla uudella työntekijällä on tietämystä yksikössä hoidettavista lapsilla esiintyvistä neurologisista häiriöistä ja sairauksista. Tulevaisuudessa perehdytysopasta voisi kehittää uusien työntekijöiden, opiskelijoiden sekä sijaisten tuoman palautteen perusteella tarpeita vastaavaksi.

Lähteet

- ADHD-liitto. 2023. Add on yksi adhd:n kolmesta esiintymismuodosta. <https://adhd-liitto.fi/add-on-yksi-adhdn-kolmesta-esiintymismuodosta/>. 25.3.2024.
- Aivosäätiö. 2024. Autismikirjo. <https://www.aivosaatio.fi/diagnoosi/autismikirjo/>. 25.3.2024.
- Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto. 2018. Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettiset suositukset. https://www.arene.fi/wp-content/uploads/Raportit/2020/AMMATTIKORKEAKOULUJEN_OPINN%C3%84YTET%C3%96IDEN_EETTISET_SUOSITUKSET_2020.pdf?t=1578480382 11.2.2024.
- Atula, S. 2023. Migreeni. Duodecim terveyskirjasto. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00047>. 25.3.2024.
- Autti-Rämö, I., Säilä, H. & Vuori, M. 2022. Lastenneurologia. Duodecim oppiportti. https://www.oppiportti.fi/op/ktm00369/do?p_haku=lasten%20neurologia#q=lasten%20neurologia 21.2.2024.
- Herrgård, E., Renko, R. 2024. Lapsen neurologisen kehityksen seuranta- milloin on syytä huoleen?. Aikakausikirja Duodecim. <https://www.duodecimlehti.fi/duo91769> 5.1.2024.
- Hiekkala, S. 2020. Liikuntavammainen vai liikkumisesteinen. Invalidiliitto. <https://www.invalidiliitto.fi/blogit/liikuntavammainen-vai-liikkumisesteinen> 25.3.2024.
- Huovinen, A., Hynynen, M., Karhema, A., Koponen, L. & Mäkeläinen, T. 2023. Kliininen hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro Oy. 20.11.2023.
- Huttunen, M., Socada, L. 2019. ADHD (aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriö). Duodecim terveyskirjasto. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00353/adhd-aktiivisuuden-ja-tarkkaavuuden-hairio>. 25.3.2024.
- Korhonen, L. 2021. Oppimisvaikeudet, puheen- ja kielenkehityksen sekä motoriikan häiriöt. Duodecim terveyskirjasto. <https://www.terveyskirjasto.fi/pla00023#s5>. 25.3.2024.
- Kujanpää, S. 2023. ADOS-2-arviointi autismikirjon häiriön diagnosoinnissa. Duodecim. <https://www.kaypahoito.fi/nix03171> 27.11.2023.
- Kuntarekry. 2023. Vinkit uudessa työpaikassa aloittamiseen. <https://www.kuntarekry.fi/fi/tyoelamauutiset/tyoelama/vinkit-uudessa-ty%C3%B6paikassa-aloittamiseen/> 20.11.2023.
- Kyngäs, H., Kääriäinen, M., Poskiparta, M., Johansson, K., Hirvonen, E., Rensfors, T. 2007. Ohjaaminen hoitotyössä. Helsinki: WSOY. 9.11.2023.
- Kähkönen, E. 2023. Palautteella on iso merkitys työntekijälle. <https://www.aivo-liitto.fi/aivoterveys/artikkelit/palautteella-on-iso-merkitys-tyontekijalle/#2b06d90c> 8.3.2024.
- Käypä hoito-suositus. 2023. Aivovammat. Duodecim Käypä hoito. <https://www.kaypahoito.fi/hoi18020> 25.3.2024. <https://www.kaypahoito.fi/hoi50085#K1>. 25.3.2024.
- Käypä hoito-suositus. 2019. Kehityksellinen kielihäiriö (kielellinen erityisvaikeus, lapset ja nuoret). Duodecim Käypä hoito. 25.3.2024.
- Lehtonen Reija. 2023. Osastonhoitaja. Siun sote. Nauhoitettu haastattelu. 27.11.2023.
- Leivonen, S., Sourander, A., Voutilainen, A. & Leppämäki, S. 2015. Touretten oireyhtymä – monimuotoinen sairaus, yksilöllinen hoidon tarve.

- Aikakausikirja Duodecim. <https://www.duodecimlehti.fi/duo12283> 25.3.2024.
- Lyytinen, H. 2022. Oppimishäiriöt (lukivaikeus ym.) Duodecim terveyskirjasto. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00401>. 25.3.2024.
- Metsähonkala, E. 2021. Epilepsia lapsella. Duodecim Terveyskirjasto. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00121> 25.3.2024.
- Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalveluiden kuntayhtymä Siun sote. 2021. SiunPerehdytys. <https://dynastyjulkaisu.pohjoiskarjala.net/siun-sote/kokous/2021242-4-61718.PDF> 14.12.2023.
- Raaska, H., Kujanpää, S. 2023. Autismikirjon häiriön diagnostiset menetelmät lapsilla ja nuorilla. Duodecim. <https://www.kaypahoito.fi/nak09734> 27.11.2023.
- Robertson, S. 2023. What is Pediatric Neurology? News Medical Life Sciences. <https://www.news-medical.net/health/What-is-Pediatric-Neurology.aspx> 5.1.2024.
- Räisänen, A., Saarela, I., Keckman, A., Pöyskö, A. 2023. Ilokaasusta helpotusta lasten toimenpidekipuun ja -pelkoon. Oamk Journal <https://www.oamk.fi/oamkjournal/2023/ilokaasusta-helipotusta-lasten-toimenpidekipuun-ja-pelkoon/> 27.11.2023.
- Työterveyslaitos. 2023. Kunnollinen perehdytys kannattaa aina. <https://www.ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky/tyoura/kunnollinen-perehdytys-kannattaa-aina> 3.10.2023.
- Sairaanhoitajaliitto. 1996. Sairaanhoitajien eettiset ohjeet. <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/kollegiaalisuus-ja-ammattietiikka/> 8.11.2023.
- Sairaanhoitajat. 2023. Perusasiat kuntoon työpaikalla. <https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/kollegiaalisuus-ja-ammattietiikka/> 2.9.2023.
- Sarkkinen, M. 2017. Palaute on työelämän pienin suuri asia. <https://www.ttl.fi/tyopiste/palaute-on-tyoelaman-pienin-suuri-asia> 4.3.2024.
- Selkokeskus. 2021. Selkokieli. <https://selkokeskus.fi/selkokieli/> 9.11.2023.
- Sillanpää, M., Herrgård, E., Iivanainen, M., Koivikko, M., Rantala, H. 2004. Lastenneurologia. Helsinki. Kustannus Oy Duodecim. 27.10.2023.
- Siun sote. 2023. Lastenneurologia. <https://www.siunsote.fi/lastenneurologia> 27.10.2023.
- Storvik-Sydänmaa, S. Talvensaari, H. Kaisvuo, T. Uotila, N. 2012. Lapsen ja nuorten hoitotyö. Helsinki: Sanoma Pro. 27.10.2023.
- Sätilä, H., Vähäsarja, V., Paavilainen, P. 2011. Mitä annettavaa botuliinilla on lapsille? Aikakausikirja Duodecim. <https://www.duodecimlehti.fi/duo99888> 27.11.2023.
- Tanner, L. 2023. Kromosomipoikkeavuudet ja monogeeniset sairaudet. Duodecim Terveyskirjasto. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00434> 25.3.2024.
- Tuomi, J., Sarajärvi, A. 2013. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Vantaa: Hansaprint Oy. 9.11.2023.
- Työsuojelu.fi. 2023. Opetus ja ohjaus. <https://tyosuojelu.fi/tyosuojelu-tyopai-kalla/opetus-ja-ohjaus> 9.11.2023.
- Työterveyslaitos. 2023. Kunnollinen perehdytys kannattaa aina. <https://www.ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky/tyoura/kunnollinen-perehdytys-kannattaa-aina> 2.9.2023.
- Työaikalaki 872/2019

Työturvallisuuslaki 738/2002

Työturvallisuuskeskus. 2023. Työn ja työympäristön turvallisuus. <https://ttk.fi/tyoturvallisuus/tyoympariston-turvallisuus/> 28.10.2023.

Työturvallisuuskeskus. 2023a. Perehdyttäminen ja työnopastus. <https://ttk.fi/tyoturvallisuus/vastuut-ja-velvoitteet/tyonantajan-yleiset-velvollisuudet/perehdyttaminen-ja-tyonopastus/> 28.10.2023.

Työturvallisuuskeskus. 2023b. Perehdyttäminen ja työnopastus – Ennakoivaa työsuojelua. <https://ttk.fi/julkaisu/perehdyttaminen-ja-tyonopastus-ennakoivaa-Ttyosuojelua/> 9.11.2023.

Opetushallitus. 2023. Uusi työntekijä on aluksi aivan pihalla, ja se on hienoa. <https://www.oph.fi/fi/uusi-tyontekija-aluksi-aivan-pihalla-ja-se-hienoa> 9.11.2023.

Palvelualojen ammattiliitto. 2023. Perehdytys. <https://www.oph.fi/fi/uusi-tyontekija-aluksi-aivan-pihalla-ja-se-hienoa>. 11.5.2023.

Vilka, H., Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Tammi. 9.11.2023.

Åberg, L. 2021. Kehitysvammaisuus. Duodecim Terveyskirjasto. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00556> 25.3.2024.

Tiedonhauntaulukko

Tietokanta	Hakusanat ja rajaukset	Osumat	Valitut
Hoitotyön suositukset		0	0
Käypä hoito-suositukset	Kehitysvamma	33	2
Terveysportti, Terveyskylä	Perehdytys	17	1
STM, THL, Valvira		0	0
Cochrane		0	0
Medic	Perehdytys	161	1
Cinahl		0	0
Pubmed		0	0
Finna	Hoitotyö		1
	Lasten ja nuorten hoitotyö		1
	Potilasturvallisuus		1
	Neurologinen hoitotyö		1
Työterveyslaitos	Uusityöntekijä	146	1
Finlex	Työturvallisuuslaki	2	1

Perehdytysopas

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Tämä perehdytysopas on osa opinnäytetyötä.

Tekijät: Kia Jeskanen & Sanni Kettunen

Uuden työntekijän perehdyttäminen

Keskussairaalapalvelut
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Siun sote
p. 013 3300 (vaihde)
www.siunsote.fi

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Tervetuloa töihin lastenneurologian yksikköön!

Oppaan tarkoituksena on neuvoa ja johdattaa järjestelmällisesti sinut hoitotyöhön lastenneurologian yksikössä ja siten toimii perehdytyksesi runkona. Lisätietoa saat lastenkeskuksen työohjeista sekä toimenpide- ja tutkimusohjeista, jotka sijaitsevat Siun soten Intrassa sekä yksikön Teamsissä.

Lasten neurologian yksikössä työskentelemme moniammatillisesti lastenneurologien, erikoistuvien lääkärin, sairaanhoitajien, psykologien, puhe- ja toimintaterapeuttien, fysioterapeuttien sekä kuntoutusohjaajien, sosiaalihoitajien ja perheterapeuttien kanssa.

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Lastenkeskus

Keskussairaalan lastenkeskukseen kuuluvat osastotoiminnat, lasten- ja nuortentautien poliklinikka, lasten kirurgian poliklinikka, lastenneurologian poliklinikka sekä päiväsairaala.

Lastenneurologian yksikkö

Lastenneurologian yksikössä hoidetaan niin sairauksia, kuin myös kasvuun ja kehitykseen vaikuttavia haasteita. Hoidettavia sairauksia sekä kehityksellisiä haasteita ovat muun muassa oppimisvaikeudet, epilepsia, liikunta- tai aivovamma, motoriikan kehityshäiriö, migreeni, kehitysviive tai -vamma, kehityksellinen kielihäiriö, ADHD / ADD, kromosomihäiriö, neurologiset oireyhtymät, Touretten oireyhtymä sekä autismikirjon häiriö.

Keskussairaalapalvelut
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Siun sote
p. 013 3300 (vaihde)
www.siunsote.fi

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysosapohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysosapohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Poiklinikka

Lasten neurologian poiklinikalla on tehtävänä tutkia, hoitaa ja seurata neurologisia sairauksia lapsilla ja nuorilla 16:een ikävuoteen asti. Yksikössä annetaan tietoa sairauksista sekä tarjotaan ohjausta ja tukea perheelle.

Päiväsairaala

2–5 päivää kestävä arvio- ja tutkimusjakso toteutetaan lastenneurologian päiväsairaalassa. Tutkimusjakson päätehtävä on arvioida lapsen kehitystasoa ja laatia kuntoutussuunnitelma. Tutkimusjakson aikana huoltajat saavat ajankohtaista tietoa, ohjausta ja tukea kehitykseen liittyvissä asioissa. Päiväsairaalassa on mahdollista toteuttaa pieniä toimenpiteitä, kuten botuliinihoitoa.

Keskussairaalapalvelut
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Siun sote
p. 013 3300 (vaihe)
www.siunsote.fi

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysosapohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysosapohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Osastonhoitajan tapaamisissa	Kuittaus / pvm.
Henkilökohtaisten tunnusten pyyntö tietojärjestelmiin	
Avainpalvelun / toimikortin / pukukaapin lomakkeiden täyttö, työvaatteet	
Työterveyshuoltoon yhteydenotosta sopiminen, työhönlutotarkastus	
Läkeluvat, lääkehoitosuunnitelma	
Työvuorot ja palkanmaksu	
Perehdyttäjistä sopiminen ja arvio perehdytyksen laajuudesta	
Sairastuminen, lapsen sairastuminen	
Lomat, koulutukset	
Siun soten perehdytysohjelma	
Pysäköintipaikat	
Henkilökunnan ruokailu	

Yksikön tilat	Kuittaus / pvm.
Vastaanottohuoneet, taukotila, henkilökunnan WC:t, varasto, huoltohuone, jätehuone, sihteerin kanslia, postitustila, terapiasali, leikkihuoneet	
Vastaanottohuoneiden varustus	
Hoitotarvikkeiden ja hoitolaitteiden sijainti	
Lääkehuone	

Keskussairaalapalvelut
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Siun sote
p. 013 3300 (vaihe)
www.siunsote.fi

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysosap Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Yksikön yleiset käytännöt	Kuittaus / pvm.
Vastaanottojen yleiset periaatteet, potilaan hoitopolun eteneminen, työnjako työparin kanssa	
Yksikön aukioloajat	
Hoitajien työlister, tutkimus- ja hoitopoliklinikalista	
Tutkimus- ja hoitovälineiden käyttö/huolto	
Jonojen purkaminen	
Tulkkauksen tilaaminen	
Osastokokous	
Koulutukset	
Hankinnat, hankintaesitys, ostolupa	
Laitoshuoltajien yhteystiedot	

Lastenkeskus /Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysosap Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Aseptiikka	Kuittaus / pvm.
Aseptinen toiminta yksikössä	
Aseptiikka lääkehoidossa	
Käsihygienia	
Suojavarusteiden oikeaoppinen käyttö	

Turvallisuus	Kuittaus / pvm.
Hätätilanne- ja turvaohjeisiin tutustuminen	
Päällekkäushälytys	
Yksikön paloturvallisuus ja kaasuhälytys	
Alkusanmutuskoulutus	
Palo- ja pelastuskoulutus	

Keskussairaalapalvelut
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Siun sote
p. 013 3300 (vaihte)
www.siunsote.fi

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysosap Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Tietojärjestelmät ja ohjelmat	Kuittaus / pvm.
Mediatri:	
Kirjaamisperiaatteet: HOI-ESH, käynti HOI/etäkontakti, hoitotyön merkinnät, yhteenveto	
Jatkohoitosuunnitelman toteuttaminen: jonoajoitus, tutkimuspyyntöjen tekeminen, jatkohoidon aikojen varaus	
Hoito-ohjeet ja määräykset	
Ajanvarauslistat: lääkärit, hoitajat, tutkimus ja hoitopoliklinikka	
Ateria-, tuote- ja lääketilaukset	
NeaRis ja Nealink	
E-reseptit	
OC-puhelinpalvelu:	
OC-puhelinpalvelun protokolla	
Intra:	
Puhelinuuttelo	
Yksiköiden sivut	
Lääkäreiden sijoituslistat	
Työ- ja potilasohjeet	
Muut ohjelmat:	
Teams	
Numeron	
Essi	
Sähköposti	

Lastenkeskus /Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysosap Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

OnniHr	
Granlund Manager-kiinteistöjen vikailmoitukset ja työtulokset	
Laatuportti	
Onni-koulutuskalenteri	
Ilona	
Valvontalaitteet:	
Philips-valvontamonitori	
Potilaskutsujärjestelmä	

Keskussairaalapalvelut
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Siun sote
p. 013 3300 (vaihte)
www.siunsote.fi

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Lääkehoito	Kuittaus / pvm.
Yksikön lääkehoitosuunnitelma	
Yksikössä käytettävien lääkkeiden hallinta ja turvallisen lääkehoidon toteuttaminen	
Läkeluvat ja näytöt	
Livoppanin käyttö toimenpiteissä	

Elvytys	Kuittaus / pvm.
Elvytyskoulutus (tentti + simulaatio)	
Elvytysvalmiuteen perehtyminen, elvytysvälineiden sijainti ja käyttö	

Poliklinikan perehdytys	Kuittaus / pvm.
Poliklinikan erityispiirteet	
Pikaperehdytyskansioiden sisältö ja läpikäynti	

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Fysiologiset mittaukset: paino, pituus, RR, pulssi ja päänympäry	
Potilaan valmistelu lääkärin vastaanotolle	
Potilaan ja perheen nykytilanteen kartoitus	
Terapioiden palautteiden läpikäynti kontrollikäynneillä	
Lääkevastasoitto: varaaminen ja toteutus	
Neuropsykiatrisen lähetealaverin läheteiden käsittely	
Asiakaspalautteiden käsittely	
Postin seuraaminen	
Jakeluluvan tarkistus ja potilasasiakirjojen postitus	
Ajanvarauksen toteuttaminen	
Jatkohoidon toteuttaminen	
Jonosijoitusten seuraaminen	
Etiologiset tutkimukset	
Epilepsiaohjauksen toteuttaminen	

Keskussairaalapalvelut
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Siun sote
p. 013 3300 (vaihe)
www.siunsote.fi

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Päiväsairaalan perehdytys	Kuittaus / pvm.
Botuliinihoidot	
Anestesiassa tehtävän MRI- tutkimuksen varaus	
Likvorin avauspaineen mittaaminen	
Tulovastaanotto hoitojakson alussa	
Hoitosuunnitelman informointi huoltajalle	
Osastojakson suunnittelu, ajanannon toteuttaminen, potilaan lukujärjestyksen suunnittelu ja laatiminen	
Jatkohoidon varmistaminen	
Hola-palaveri	
Lääkevastasoitto	
Etiologiset tutkimukset	
Jakelulupien tarkistus	
Postin seuraaminen	
EMG-laitte ja käyttöohje	

Lastenkeskus / Lasten neurologian yksikkö
Perehdytysopas Pohjois-Karjalan keskussairaalan
lasten neurologian yksikölle
Hyväksyjä: Lehtonen Reija

Yksikössä hoidettavia neurologisia sairauksia	Kuittaus / pvm.
Epilepsiaepäily	
Hankalahoitoinen migreeni	
Huomattava kömpelyys	
Motorisen kehityksen viive	
Hemiplegiaepäily	
Epäily etenevästä neurologisesta sairaudesta	
Vaikea kehityksellinen kielihäiriö	
Vaikea hahmotushäiriö	
Autismikirjon häiriö	
Laaja-alainen kehityshäiriö	
Kehitysvammaepäily alle kouluikäisellä lapsella	
Alle kouluikäisen ADHD	
Touretten oireyhtymän epäily	
Kouluikäisen lapsen kehitysvammaepäily	

Keskussairaalapalvelut
Tikkamäentie 16
80210 Joensuu

Siun sote
p. 013 3300 (vaihe)
www.siunsote.fi